

Vastuullisuus- vanhempainillat

Työpajatyöskentelyjen koonti
syksy 2024

Osallistujia

- Alakoulut: 160
- Valtari: 124
- Lukio 25

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: tukee

- Kiinnostus lapsen asioista
- Yhteinen keskustelu asioista
- Kysytään kuulumisia päivittäin
- Vastavuoroisuus: kerrotaan myös omia kuulumisia
- Turvallinen ilmapiiri
- Hyvä yhteishenki
- Kahdenkeskinen/perheen yhteinen aika
- Positiivisen kautta
- Vanhemman ehdoton rakkaus ja hyväksyntä
- Ei väheksytä mitä lapsi kertoo
- Ei pidä asioita noloina
- Antaa lapselle tilaisuuden puhua
- Uskaltaa ottaa myös kiukut, vahvat tunteet vastaan ja laittaa myös rajat lapselle
- Otetaan kaikki mukaan ja tehdään yhdessä arkea
- Kannustaa lasta siihen, että kaikista asioista voi puhua ja juttelemalla niistä selvittää
- Pystyy keskustelemaan keskenään – myös vanhemmat!
- Yhteiset kiinnostuksen kohteet
- Avoimuus molempiin suuntiin
- Luottamus
- Armollisuus
- Läsnäolo
- Kuuntelu

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: tukee

- Tukiverkosto
- Tuntee lapsen kaverit
- Eriävät mielipiteet perheessä hyväksytään
- Hyvät vuorovaikutustaidot
- Pitää olla yhteistä aikaa riittävästi ja pelisilmää milloin keskustellaan mistäkin asiasta.
- Pitää uskaltaa keskustella vaikeistakin asioista ja rohkaista puumaan niistä.
- Olen kiinnostunut lapsen kaveripiiristä.
- Kiinnostunut lapsen mielialasta, harrastuksista, "päänsisäisestä" elämästä
- Arjen suunnittelu ja aikatauluttaminen
- Olen itse rehellinen ja kerron nuorelle asioista avoimesti.
- Puhutaan asioista asioiden nimillä kiertelemättä.
- Hyväksyy lapsen omana persoonana
- Vaaditaan nuorelta oikeita vastauksia.
- Uskalletaan kysyä asioista suoraan ja oikeasti.
- Yhteinen aika, ehkä sovittu milloin se pidetään
- Aikuinen on "korva herkkänä" nuorten aloitteille
- Ajan antaminen, tarttuu tilaisuuteen

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: haastaa

- Ajan puute (toisinaan)
- Ei ole riittävästi yhteistä aikaa
- Ei saa vastausta kysymyksiin
- Puhelin ja sen käyttö
- Kännykkä, pelaaminen, laitteet, some
- Harrastusten ja muiden menojen päällekkäisyydet
- Aikuisen kyvykyys puhua vaikeista asioista
- Vuorotyö
- Yhteisen ajan puute
- Erilaiset luonteet: avoimempia ja hiljaisempia ihmisiä
- Luonteenpiirteet: kaikki ei koe keskustelua luontevaksi
- Erilaiset persoonallisuudet
- Temperamenttierot
- Murrosikä
- Läsnäolon puute
- Vanhempien somen käyttö
- Kiireinen arki, ruuhkavuodet
- Vanhempien työ/työajat
- Perheenjäsenillä omat touhut tai ollaan omilla laitteilla
- Lasten asiat voivat olla "liian" haastavia tai järkyttäviä
-> ylireagointi, mitätöi lapsensa ajatuksia, sanomisia

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: haastaa

- Lapsen oma tahto- yhteinen tekeminen ei kiinnosta lasta
- Lapsi vetäytyy vuorovaikutuksesta
- Tyydytään vastaukseen "ok"
- Lapsi itsenäistyy
- "Älä! Lopeta! Mene pois!"
- Nuoren sulkeutuneisuus vanhempia kohtaan
- Kiinnostuksen puute nuorella
- Ei ole avoimet välit
- Ulkopuolelta tulevat paineet
- Selvittämättömät asiat
- Omat "ummehtuneet asenteet"
- Teiniaika
- Iso perhe, harrastukset eri aikaan, vuorotyö yms. kiire
- Lasta ei aina kiinnosta jutella kuulumisista
- Nuoren asenne
- Löytää "oikea taajuus"
- Aihe voi olla aikuiselle hankala
- Kiire
- Avoimuus, onko sitä
- Kiire/some estävät aikuista huomaamasta
- Nuori ei välttämättä ala kertomaan asioista
- Liiallinen älypuhelinien käyttö sekä aikuisella että lapset/nuoret

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: konkreettinen teko

- Etsitään sopiva hetki keskustelulle
- Yhteinen kahdenkeskinen hetki
- Vanhempi pyrkii avaamaan keskusteluyhteyden.
- Sauna- ja Toyota- terapia:vaivihkaa asioiden puheeksiottaminen
- Säännöllisesti yhteinen ruokahetki
- Yhteiset harrastukset, retket, yhteinen tekeminen. Lapselle mieluisen tekemisen kautta.
- Kiinnostus lapsen mielenkiinnon kohteista
- Yhteinen aika perheen kanssa
- Lapsen mielipiteiden näkeminen arvokkaina
- Järjestää aikaa lapselle
- Vanhempi uskaltaa näyttää oman haavoittuvuutensa
- Annan aikaa lapselle, keksin yhteistä tekemistä säännöllisesti
- Pysähtyy kuuntelemaan
- Kännykät pois. Aikuisten omakin laite pois, ottaa sen esille vasta kun lapsi menee nukkumaan
- Kysymys ja oman suun supistus
- Aikuismainen reagointi vaikeidenkin asioiden äärellä
- Päivittäinen keskustelu lapsen kanssa, kuulumisten vaihto
- Avoin ilmapiiri -> kunnioitus molemmiin puolin
- Asioista keskustellaan lapsen ikätaso huomioiden
- Läksyjen tarkistushetki
- Lapsen kavereista tulee olla tietoinen
- Ruutuajan rajoittaminen
- Vanhemmat priorisoivat ajankäyttöön

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: konkreettinen teko

- Ei tuomitse lapsen ajatuksia ym. keskustelussa.
- Lapsen kanssa keskustellaan asioista, mistä ollaan kouluun yhteydessä. lapselle perustellaan, jos joku asia on pakko kertoa kouluun, vaikka lapsi ei välttämättä haluaisi.
- Ei vähätellä lapsen kokemuksia.
- Lapselle /nuorelle tärkeiden asioiden jakaminen
- "Tuntosarvet" vanhemmilla
- Lautapelit
- Kannustaa ja kehuu lasta, lapsi kokee olevansa tärkeä
- "Kännykkävapaa vyöhyke", esim. yhteinen hetki ruokapöydässä, ei kännyköitä
- Lapsen hyväksyminen
- Ole läsnä kun lapsi puhuu
- Hupsuttelua yhdessä lapsen kanssa+ huumori avuksi
- Vanhemman epätäydellisyyden myöntäminen
- Vanhempi kysyy lapselta, miten tämä haluaa viettää vanhemman kanssa aikaa -> lisää hyvää keskusteluyhteyttä
- Antaa aikaa/olla läsnä
- Tehdään yhdessä asioita
- Aikuinen on aloitteellinen
- Muitakin aikuisia lapsen/nuoren ympärille kuin vanhemmat

1. Keskustelen lapseni kanssa avoimesti: muuta

- Kuuntelee avoimesti
- Ei saa tivata tai penätä asioita lapsen elämästä
- Peilaa omiin kokemuksiin
- Luo luottamusta lapseen
- Tukena oleminen vaikeissa hetkissä
- Luokalle jättö jos 1krt/vuosi aikuinen/huoltaja ei osallistu yhteenkään aikuisten/vanhempainiltaan
- Keskustelemalla lapsesi kanssa päivittäin, opit tuntemaan hänet paremmin
- Muistetaan myös halia
- Muista elää hetkessä, lapset ovat vähän aikaa pieniä.
- Luontaista keskustella perheenä lapsien asioista -opittu tapa, jonka lapsetkin oppivat
- Perhepalaveri- yhteinen ruokailuhetki
- Autoajelu- herkut mukaan (yhteinen tila, yhteinen matka)
- Keskusteluyhteyden luominen jo varhaisessa vaiheessa
- Myönteinen palaute
- Tämäkin aika kasvattaa ikuisen luottamuksen
- Juttelen ja kyselen kuulumisia, vaikka lapsi ei haluaisikaan
- Osoitan välittämistä
- Nuori saattaa puhua eri asioista äidin kanssa ja eri asioista isän kanssa.
- Maailma muuttuu, vanhempien tutustuttava muutoksiin
- Ihmisillä pitäisi yleisesti olla tyhjää aikaa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: tukee

- Rutiinit
- Yhteistoiminta
- Keskustelu- avointa
- Kannustaminen
- Palautteen antaminen: positiivista ja negatiivista
- Ei tee asioista kiellettyä, vaan pitää asiat neuvoteltavissa
- Jämäkkyys
- Oma esimerkki, aikuinen itsekin noudattaa yhteisesti sovittuja sääntöjä. Ole itse esikuvana.
- Sitoutuminen
- Osallistetaan lapset pelisääntöjen päättämiseen ja toteutukseen
- Huoltajille yhteinen ymmärrys, vetävät yhtä köyttä kasvatasioissa
- Pelisäännöistä ja rajoista juteltu lapsen kanssa
- Kirjataan ylös esim. jääkaapin oveen
- Säännöistä pidetään kiinni
- Säännöllinen päivärytmi
- Realistiset rajat, joita lapsi voi noudattaa
- Rohkeasti olla vanhempi eikä kaveri. Uskalla olla vanhempi ja rajata, jos on sellainen tilanne
- Hyvät neuvottelutaidot
- Säännöt ikätasoisesti ja kohtuullisesti
- Perusta luodaan jo ennen koulun alkamista.
- Pettymysten "tuottaminen"
- Hyvä keskusteluyhteys
- Sääntöjen kertaaminen tarvittaessa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: tukee

- Sovitut viikkorutiinit
- Arvot
- Jos kavereiden perheissä on erilaiset säännöt, niin avoin keskustelu myös kaveriperheiden kanssa
- Säännöistä joustaminen tilanteen mukaan auttaa ylläpitämään sääntöjä -> poikkeus vahvistaa säännön
- Vaatii vanhemmilta sinnikkyyttä ja johdonmukaisuutta
- Joustoa tilanteen mukaan jotta nuori voi vaikuttaa joihinkin asioihin
- Ajatus perheen sisällä että vedetään yhtä köyttä - perhe on tiimi
- Rauhoittuminen asiaan, keskittyminen
- Valinnanvapaus: saa päättää esim. milloin siivoan
- Muistaa sanoa ääneen
- Pysähtyä tilanteen äärelle
- Pyrkiä ratkomaan asioita yhdessä
- Esittää kysymyksiä
- On kiinnostunut
- Suhtautuu inhimillisesti: riittää että tekee/yrittää parhaansa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: haastaa

- Hektinen arki
- Jaksaminen
- Johdonmukaisuuden puute
- Murrosikä
- Oppimisvaikeudet
- Tunne-elämän haasteet
- Some/ruutu
- Lapsi vetoaa siihen mitä muut saa tehdä, miten muissa perheissä toimitaan "Kun kaverilla on" "Kun kaverikin saa"
- Arjessa ei aina jaksaa olla johdonmukaisena ja pitää kiinni sovituista- tulee lipsuttua
- Kaksi eri kotia luo omat haasteensa toteutumiselle. Jos lapsella on kaksi kotia, jossa erilaiset säännöt ja rajat
- Yhteys vanhempien välillä, mitä on sovittu
- Vanhempien vuoro- ja reissutyöt
- Jos vanhemmat eivät itsekään pysty pitämään sovituista kiinni
- Liiallinen neuvottelu
- Väsymys, vanhemman jaksamisen haasteet, myös oman elämän hankaluudet, kuormittuneisuus
- Tukiverkoston puute
- Mahdottomuus olla koko ajan paikalla
- Eri-ikäiset lapset

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: haastaa

- Vanhempien erilaiset näkemykset
- Nuorison kapinointi
- Kaikkien yksilöiden oma temperamentti
- Lasten eri-ikäisyys. Lukiolainen vs. Alakoululainen
- Miten pystyy valvomaan
- Miten pystyy valvomaan
- Ei siedä eikä jaksaa pysyä johdonmukaisena
- Kaverilla paremmat ehdot
- Useiden omien lasten asioiden hoitaminen
-> arjen kiire
- Vanhempien oma aika
- Harrastukset
- Lapsen/nuoren luonne.
- Yllättävät tilanteet arjessa
- Rajojen testaaminen nuoren taholta, uhma
- Omien mielipiteiden toteutuminen
- Teini-ikä, vertaisryhmävaikutukset
- Nuoren asenne sääntöihin
- Tyhjät uhkaukset/rangaistukset
- Epävarmuus
- Jos on kohtaamisongelma
- Ajan priorisointi perheessä
- Jos ei osaa antaa tukea tilanteen vaatimalla tavalla
- Vanhempien välinpitämättömyys

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: konkreettinen teko

- Puolisoiden välinen keskustelu kasvatuksesta
- Molempien vanhempien tulisi pitää kiinni sovituista pelisäännöistä
- Kuvat (Papunet)
- Palkkiojärjestelmät (tarrat, hyvin menneen kokeen jälkeen jäätelö)
- Seuraamusjärjestelmä (pelikielto, aresti)
- Selkeät ruutu-/peliajat
- Vanhemmat näyttää esimerkkiä
- Keskusteluyhteys
- Kerrataan yhdessä sovittuja sääntöjä
- Vanhemmat vaativat sovittujen asioiden pitämistä
- Perhepalaverit, yhteinen viikkopalaveri kaikkien äänet kuuluviin
- Kotiintuloaikojen sopiminen
- Kerrotaan lapselle, miksi sääntöjä tulee noudattaa
- Yksi yhteinen ruokailu päivässä
- Yhdessä tekeminen
- Jos annat jonkun säännön, niin pitää huoli että mennään säännön mukaan
- Joustetaan säännöistä jos siihen on hyvät syyt - kuunnellaan lasta
- Palkitaan onnistumisesta esim. yhteisellä perheen tekemisellä
- Sanktio ja porkkana
- Tarvittaessa säännöt kuvitettuina tai esillä lapsen nähtävillä, ikätasoiset
- Hyvän vuorovaikutuksen luominen vanhempien ja lasten kesken
- Yhdessä mietitään sääntöjä ja keskustellaan niistä

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: konkreettinen teko

- Kannustus
- Sanoitetaan lapsen tunteita ja huomioidaan niiden olemassa olo.
- Sovitaan mitä sitten tapahtuu, jos sääntöjä ei noudata
- Kotityöt lapsille sovituista asioista/tehtävistä kiinni pitäminen
- Palaute miten asia on toteutunut
- Kotiintuloajoista sopiminen
- Kiittäminen ja kehuminen
- Rakentava keskustelu jos säännöistä on poikettu
- Rangaistukset on sallittuja
- Konkreettisia asioita vaaditaan, jotta nuorikin tietää mitä vaaditaan
- Avoimuus perheen kesken
- Saada lapsi ymmärtämään miksi rajat on hyväksi
- Selkeys ja poikkeukset sovittu
- Yhteisten tavoitteiden toteutumiselle palkinto
- Yhteinen aika perheen kesken
- Vastuun antaminen lapselle, esim. Kotityöt
- Sovitaan nuoren kanssa yhdessä seuraamus
- Vanhempien tulee antaa nuorelle riittävästi aikaa
- Muistettava kysellä päivän kuulumiset koulussa
- Puhua kannustavasti
- Tsempata haasteellisissa asioissa
- Ymmärtää taustaa jos jokin asia ei kiinnosta
- Miettiä ratkaisuja yhdessä (elämän eri osa-alueilla)
- On tukena, vaikkei osaisikaan auttaa

2.Luon kotiin yhteiset pelisäännöt ja pidän kiinni sovituista rajoista: muuta

- Koko kylä kasvattaa mentaliteettiä kaikille käyttöön
- Vanhemman oltava vanhempi, ei ystävä hankalissa tilanteissa
- Rajat on rakkautta
- Perheen yhteinen ajanvietto, lähdetään yhdessä luontoon
- Koululta kasvatuksen ammattilaisilta voisi tulla ideoita sopivista rangaistuksista silloin, kun pelisääntöjä ei noudateta.
- Tärkeä aihe yhteiset pelisäännöt: puhelin, pelaaminen, kylillä olo
- Helpommin sanottu kuin tehty
- Hyvä saada ajoittain muistutus näistä
- Kavereilla voi olla paremmat säännöt/ehdot
- Yhteyden ja turvan kokeminen sitouttaa sääntöihin
- Alakoulussa oli ajankohtaisempi
- Vanhemmat ovat esimerkkejä
- Yhteisöllisyys perheessä
- Säännöt-yhteinen hyvä
- Lukio, opinnot ja niissä suoriutuminen ei ole kaikki. Vaikka opiskelu nyt takkuaisi juuri nyt, omiin unelmiin voi silti mennä monia reittejä.

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: tukee

- Rutiinit
- Säännöllinen rytmi koko perheelle
- Kotiintuloajat
- Ruutuaika rajoitettu
- Vanhempien yhteinen näkemys
- Vanhempien oma esimerkki
- Suunnitelmallisuus, esim. ruokien valmistaminen ennakoon
- Selkeä ruoka- ja unirytm
- Yhteiset ateriat
- Aktiivisuus, ulkoilu ja liikunta päivällä, näistä rakentuu hyvä yöuni
- Syövät koulussa ainakin yhden aterian.
- Pitää arjen tylsänä ja tavallisena, rytmi viikolla säilyy
- Iltarutiinit tukevat lapsen unirytmää.
- Pienet lapset tukevat -> pakottaa rytmiin
- Läsnäolo arjessa lapsen kanssa
- Opetellaan varhaisessa vaiheessa yhdessä ja kannustetaan
- Viikon ruokalistan laatiminen yhdessä
- Puhelin illalla pois huoneesta/yöksi
- Uni ja ruokarytmistä ei neuvotella lasten kanssa.

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: tukee

- Perheen yhteiset ruokahetket ja pelisäännöt
- Muistuttaminen monipuolisen ja terveellisen ruoan syömisen ja unen tärkeydestä
- Herkuttelu kohtuuden rajoissa
- Tehdään valmiiksi ja helposti saataville välipaloja ja ruokaa
- Samanikäisillä yhteneväiset kotiintuloajat
- Kontrolli puhelimeen
- Säännöllisyys
- Aikuisen malli
- Mieluisat ruuat
- Terveelliset elämäntavat, riittävä aktiivisuus
- Järkevät nukkumisajat myös vanhemmilla
- Kotiintuloajat
- Vanhemmillakin pitää olla ruokailu ja unirytmisi säännöllistä
- Opettaja veisi koko luokan syömään
- Voisiko yläkoulukin viestittää yhteisistä säännöistä? Kun lapsi tulee alakoulusta yläkouluun, tulee vapautta turhankin paljon yksittäiselle oppilaalle.
- Nuori on itsekin opetettu laittamaan ruokaa
- Köksän opetus

3. Huolehdin lapseni uni- ja ruokarytmistä: haastaa

- Työ ja kiire
- kännykät/pelit vaikuttaa uneen, unohtuu syödä
- Rutiinien puuttuminen
- Ennakkoluulot ruokia kohtaan
- Työpäivät aikuisilla
- Harrastukset saattavat venyä myöhään iltaisin
- Vanhempien vuorotyö
- Kavereiden erilainen rytmi
- Nukahtamisen vaikeus
- Nukkumista haastaa ruutu
- Lapsen kasvu nuoreksi
- "Kaikki muut saa tehdä"
- Arjen kiireet, epäsäännölliset työajat
- Vuorotyö
- Vuoroviikkovanhemmuus
- Ruutuaika
- Eri elämisen rytmit
- Allergiat
- Nirsaus
- Vanhemmat nukahtaa ennen lapsia

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: haastaa

- Harrastamiset

Harrastusmahdollisuuksien puute omalla paikkakunnalla

- Myöhäiset harrastusajankohdat
- Pitkät harrastusmatkat

- Pienet lapset
- Älylaitteet
- Epäsäännölliset työpäivän pituudet
- Lomat ja viikonloput
- Vanhempien lisääntynyt unen tarve
- Eri-ikäiset lapset
- Aikojen sovittaminen
- Some/pelit
- Aikataulut isommissa perheissä, jokaisen omat tarpeet ja menot

- Eri aikaan loppuvat koulut
- Napostelu
- Kaupassa käynti koulupäivän aikana
- Nuoren negatiivinen asenne
- Kouluruoka ei toteudu, kun kaveritkaan ei syö
- Kavereiden malli
- Voinko olla varma, että lapsi syö koulussa
- Jääkaapissa ei ole mitään syötävää
- Kouluruokailu "pakolliseksi"

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: konkreettinen teko

- Ennakointi -> mealpreppaus: välipala, iltapala valmiiksi jääkaappiin, mukaan treeneihin, päivällinen valmiina rasioissa, jos kiire lähtö treeneihin. Tehdä isompi satsi ruokaa viikonloppuna valmiiksi
- Uniterveyden huolehtiminen
- Kokkikurssi
- Ruoan valmistus yhdessä lapsen kanssa
- Vanhempien yhdenmukainen tapa toimia
- Oma vastuu omista tarpeista
- Nukkuminen - puhelimet pois lastenhuoneista hyvissä ajoin ennen nukkumaanmenoa
- Muistuttaa lasta, jos itse ole kotona
- Yhteiset säännöt
- Vastuun jakaminen vanhemmilla
- Lasten arvostaminen
- Vanhempien pitää uskaltaa olla vanhempia
- Tarkka nukkumaanmeno aika
- Ruoka-aika sovittu
- Rajat ovat rakkautta
- Lapsille on tehty selväksi rytmit, joten niistä on helppo pitää kiinni
- Iltarauhoittuminen
- Nukkumisen ja ruokailun tärkeydestä keskustelu
- Viikonloppuna paljon ruokaa varastoon
- Voisiko koulussa olla myös välipalaa tarjolla pitkinä päivinä. Aamupalakokeilu oli hyvä!

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: konkreettinen teko

- Oma esimerkki
- Kuvat
- Perheen yhteinen ateria, ainakin kerran päivässä ja ruoka-ajat
- Hyvä ruoka
- Pimennysverhot
- Puhelimet kiinni ajoissa, family link, puhelimen käytön rajoittaminen
- Uneen ja ruokahaluun voidaan vaikuttaa liikunnallisilla tms. harrastuksilla, parantaa ruokahalua
- Sovitut säännöt
- Yhteiset kotiintuloajat
- Ei liikaa harrastuksia lapselle eikä aikuiselle
- Toimitaan yhdessä (huoltaja-lapsi) ja osataan ottaa vastuuta, kun vanhemmat eivät ole paikalla
- Yhdessä suunniteltu ruokalista, ei pelkkää "roskaruokaa"
- Kotiintuloajat
- Aamupala syötävä ennen kouluun menoa
- Tarjoaa ja antaa mahdollisuuden hyvään ruokailuun
- Kaikki ruudut sovittuun paikkaan
- Köksän tunneilta tukea
- Tukea omatoimisuutta ruoanlaitossa

3. Huolehdi lapseni uni- ja ruokarytmistä: muuta

- Kun tämä osa-alue on kunnossa, se vaikuttaa kaikkeen positiivisesti
- Tuohon kun lisää vielä vähän liikuntaa ja ulkoilua, niin avot
- Lomilla ja viikonloppuisin vähän väljemmät rutiinit -> tukee arjessa jaksamista
- Uni- ja ruokarytmistä huolehtiminen erittäin tärkeää
- Unettomuuden syyt tulee selvittää
- Otetaan lapset mukaan ruoanlaittoon, itse tehty maistuu paremmalta
- Vanhempi esimerkkinä
- Riittävä liikunta tukee molempia
- Vanhemmat itse sisäistää itse lapsen unen ja ravinnon tarpeen
- Omasta jaksamisesta huolehtiminen
- Some ja Tiktok haastaa
- Oli isompi haaste lasten ollessa pienempiä
- Lapsen opittava itse ottamaan vastuuta
- Lasten omatoiminen ohjautuvuus tekemisissä
- Viikonloppu ei saisi paljon poiketa arjesta

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: tukee

- Aikuisen läsnäolo ja kiinnostus lapsen elämästä
- Kannustus
- Huolehtii tarvittavat välineet mm. liikuntatunnille
- Aikuisen positiivinen suhtautuminen koulunkäyntiin
- Muistaa kehua pienissäkin asioissa, positiivinen, myönteinen palaute kotona
- Muistaa kysyä miten päivä on mennyt, kuulumisten kysely
- Ajan antaminen lapselle
- Vanhempi osallistuu koulunkäynnin tukemiseen esim. Auttamalla läksyissä, läksyjen tarkistamisella ja kokeisiin kyselemällä
- Aikaa keskustelulle, koulukuulumisille: pienet kertovat paljon
- On kiinnostunut koulutyöstä, koulun keskusteluista ja yhteisistä asioista
- Puhuu rakentavaan sävyyn koulusta, osoittaa luottamusta koulun henkilökuntaa kohtaan. Myönteinen ilmapiiri koulunkäyntiä kohtaan.
- Tavoitteet suhteutettu lapsen taitotasoon jotta lapsi saa onnistumisen kokemuksia
- Rentous, ei pipo liian kireällä
- Hyväksyy sen , ettei kaikki aineet kiinnosta ja ettei sen vuoksi koko koulu ole ”tyhmää”
- Tukeminen haastavissa koulutehtävissä ja -aineissa

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: tukee

- Yhteinen aika
- Säännöllinen päivärytmi, rutiinien muodostuminen mm. Läksyjen tekoon
- Sujuva arki
- Lapsesta välittäminen ja osoittaminen
- Palkitseminen yrittämisestä
- Läsnäoleminen nuorelle
- Oma motivaatio
- Kiinnostus lapsen koulukirjoista
- Vanhempien muistutus
- Käydään yhdessä läpi esim. Koulusta tullut hyvä Wilma-palaute
- Kuulumisten kysyminen heti koulupäivän jälkeen
- Kehuu yksittäisestäkin onnistumisesta koulutyössä
- Nuoren oma myönteinen ja itsenäinen vastuu/suhtautuminen koulunkäyntiin
- Wilma-viestinnän avaaminen vanhemmille; mistä merkinnät tulevat
- Rahapalkinnot tai muu konkreettinen palkinto

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: haastaa

- Ruuhkavuodet, arjen kiireet
- Työelämän paineet, vuorotyö, työpäivien pituus
- Some, kännykkä: niiden käyttö ja koukuttavuus
- Aikuisten oma väsymys, kuormittuneisuus
- Aikuisen voimavarat
- Lapsen väsymys
- Koulukiusaaminen
- Koulun vaihtaminen uuteen
- Jos lapsi ei kerro koulusta tai koulumenestys on heikkoa
- Vanhemman oma kiire ja stressi tms. vaikuttaa siihen ettei hän pysty/jaksa olla kiinnostunut
- Lapsen tuen tarpeet, oppimisen haasteet
- Oma kireys
- Suomalainen vaatimattomuus ja melankolia -> vois vähän pinnistellä
- Perheen kuormittava elämäntilanne
- Arjen pyörittäminen, kehut voivat jäädä antamatta
- Läsnäolon puute
- Erilaiset oppimismenetelmät nykyisin
- Ei itse osaa kaikkea, esim. Kemia, matikka
- Lasten paineet oppia.
- Kiusaaminen, huono keskusteluyhteys

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: haastaa

- Isossa perheessä ajan puute, kun on monta tuen tarvitsijaa yhtä aikaa
- "Turha kehuminen"
- Välinpitämättömyys
- Ei olla kiinnostuneita koulunkäynnistä
- Ujous
- Ympäristön paine
- Lapsi ei motivoitu vaikka kuinka yrittää asettaa palkintoja ja innostaa.
- Nuoren "pysäyttäminen" kuulumisten vaihtoon
- Kirjat koululla
- Nuori ei halua tehdä läksyjä/lukea kokeisiin
- Jos aine hankala, ei motivoi
- Jos opettajan kanssa kemiat eivät kohtaa
- Nuorella tunne, ettei opettaja osaa opettaa
- Digikirjat - vaikea kontrolloida
- Helposti positiivinen palaute jää sanomatta, mutta negatiivinen sanotaan
- Lapsi kertoo nihkeästi/lyhyesti arjestaan
- Keskusteluyhteyden katoaminen
- Ikuinen vääntäminen joistain asioista
- Kavereihin vertailu
- Lyhytnäköisyys
- Ei ole muka läksyä?

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: konkreettinen teko

- Kysy kuulumiset
- Yhteinen aika lapsen kanssa (esim. syntymäpäivänä toisen aikuisen jakamaton huomio koko päivän, kivaa yhteistä tekemistä)
- Ruuduton päivä myös aikuiselle
- Anna lapsen opettaa sinua
- "Porkkanoita" kannustamaan
- Auttaa, kyselee kokeisiin lukemisessa
- Kaverisuhteista huolehtiminen
- Ei tyydy ensimmäiseen "ihan hyvin" vastaamiseen
- Palkitseminen hyvästä suorituksesta, kannustimet, palkkiot
- Ajan antaminen
- Hyväksyn virheet ja huonot suoritukset -> tuen yrittämään ensi kerralla paremmin
- Sovitaan, että koulutehtävät tehdään ennen kavereille menoa
- Olla lapsen/nuoren kaverina auttamassa, aidosti läsnä
- Kannustus, tsemppaus
- Hyvästä suorituksesta antaa positiivinen palaute
- Luo mielikuvaa että koulunkäynti on mukavaa ja siitä on hyötyä
- Vastuullisuuteen kannustaminen ja opettaminen
- Positiivinen palaute kotona Wilma-merkinnöistä
- Muistaa mainita hyvästä työstä, palautteen anto
- Autan näkemään/löytämään vahvuuksia

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: konkreettinen teko

- Ymmärtäminen, kannattelu ja armollisuus
- Näytän asenne-esimerkkiä kouluun liittyen
- Annan luvan laistaa kotiaskareesta, jos on koe tai haastava tehtävä -> koulu on tärkeä
- Monesti lapsi haluaa jutella iltaisin. Väljä aikataulu iltaan.
- Riittävästi aikaa yhdessäoloon
- Aikuisten oma asenne
- Avoin ja rehellinen yhteistyö opettajan ja huoltajien välillä
- Motivointipalkinnot
- Luetaan yhdessä kokeisiin
- Samaistutaan lapsen vaikeisiin hetkiin vaikka tarinalla omasta kouluelämästä
- Vanhempi "Valvoo" läksyjen tekoa/tarkistaa läksyt/kysyy tuliko läksyä
- Puhuminen koulunkäynnin tärkeydestä tulevaisuutta ajatellen
- Annetaan rauha opiskelulle ja mahdollistetaan rauhallinen tila
- Nuoren kehuminen ja tsemppaaminen kouluun, keskusteluyhteyden pitäminen
- Läppäristä näyttö ovelle/vanhempiin päin
- Nuoren palkitseminen parhaansa yrittämisestä
- Löytää oikea oma motivaattori
- Keskustelun syventäminen

4. Innostan ja tuen lastani koulutyössä ja annan myönteistä palautetta: muuta

- Läksyjen teko sovitusti esim. heti koulun jälkeen
- Positiiviseen sävyyn puhuminen koulusta
- Antaa yleensäkin positiivista palautetta
- Wilma-merkinnät: toinen opettajaa ei laita mistään, toinen opettaja laittaa ns. joka asiasta. Sisarusten välinen vertailu.
- Vanhempien muistaa tsempata ja keskittyä hyvään
- Aikuisen oma asenne, ei anna vaikuttaa nuoreen
- Toimiva keskustelun ylläpidon malli
- Huumorilla "pelaaminen"
- Jos koulunkäynti ärsyttää, niin mitkä olisi keinot, joilla kannusta lasta koulunkäyntiin?
- Pettymysten käsittely tärkeää

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: tukee

- Yhteistyö koulun henkilökunnan kanssa
- Arvostava puhe, ei moitita
- Luotetaan henkilökunnan ammattitaitoon.
- Rajojen asettaminen koulutyössä päivän aikana
- Vanhempainvartit
- Aktiivinen vuorovaikutus ja viestintä esim. Wilmassa
- Kasvatuksen merkitys -> jotta opettajilla jää aikaa opettamiseen
- Arvostaa ja kunnioittaa koulun toimijoiden työtä
- Osallistun koulun tapahtumiin
- Avoimuus, rakentava keskustelu vaikeimmistakin asioista, avoin vuorovaikutus, sitoutuminen
- Puhuu lapselle arvostavasti ja myönteiseen sävyyn koulusta/koulun toimijoista
- Suhtautuu ennakkoluulottomasti koululta tulleisiin viesteihin
- Luen Wilman viestejä säännöllisesti
- Vanhempana olla kiinnostunut koulunkäyntiin liittyvistä asioista
- Yhteistyön tekeminen sen verran kuin tarve vaatii

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: tukee

- Otan rohkeasti yhteyttä pienistäkin asioista
- Henkevät keskustelut
- Ajantasainen/rakentava palaute välittömästi
- Annetaan opettajalle työrauha
- Matalalla kynnyksellä yhteydessä, mahdollisimman nopeasti puolin ja toisin
- Arvostetaan koulun työtä
- Koulun toimijoiden ja vanhempien välinen luottamus ja sen rakentaminen
- Puhun lapselle koulusta tulleista tiedoista. Jos ongelmia niin käsitellään ne kotona yhdessä.
- Luottamus
- Avoimuus
- Rehellisyys
- Opettajien helppo tavoitavuus Wilman kautta
- Ennakoitavuus ja aktiivisuus, reagointi
- Vanhempana otettava myös vastuu oman nuoren tekemisistä
- Saada nuori ymmärtämään, että tämä on nuoren parhaaksi ja nuoren etua ajatellaan
- Luokanvalvojan kanssa käytävät keskustelut
- Asiallinen kommunikointi puolin ja toisin
- Vanhempainillassa käyminen aktiivisesti, osallistuminen -> tutustuu luokanvalvojaan jne.
- Uskaltaa ottaa asioita esille, myönteinen palaute myös koulun suuntaan
- Hyvät käytöstavat viestissä
- Arviointikeskustelut ovat olleet hyviä
- On ajantasalla koulun viesteistä ja tiedotuksista
- Suhtautuu positiivisesti kouluun, opiskelun merkityksellisyyteen ja koulun toimijoihin -> välittää sen myös nuorelle
- Riittävä tiedonvälitys huoltajille

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: haastaa

- Vanhempien osallistumattomuus yhteisiin tilaisuuksiin koulun kanssa.
- Suuret oppilasmäärät
- Vanhempien kiire
- Jos ei luota opettajan ammattitaitoon
- Huoltajilla ei Wilma aktiivisessa käytössä
- Huoltajat eivät ole aktiivisia koulun suuntaan
- Jos tulee tilanteita, joissa tuntuu, että osaa lasta ei ole kohdeltu oikeudenmukaisesti
- Ip- kerho rauhaton, riittääkö ohjaajien ammattitaito- tuen tarpeet haastaa
- Viestinnän ”väärin tulkinnan” mahdollisuus
- Henkilöstö vaihdokset, keneen olla yhteydessä?
- Informaatiotulva
- Lapsi ei ehkä oma-aloitteisesti kerro koulukuulumisia
- Henkilökemiat ei kohtaa, ristiriidat, vuorotyö, kiire, jaksaminen
- Wilmassa myös ei niin tärkeitä asioita, joten tärkeät saattavat jäädä huomaamatta.
- Jos kommunikaatio ei toimi vanhemman ja opettajan välillä
- Luottamus ja asenne
- Rohkeuden puute
- Opettajan aktiivisuuden puute
- Vanhemman oma jaksaminen
- Useamman lapsen asioista huolehtiminen
- Opettajat
- ”Lapsi silmätikkuna”
- Jos ei tavoita opettajaa/rehtoria
- Lasten kuullen koulun/henkilökunnan moittiminen
- Liikat vaatimukset ja kritiikki
- Vanhempien huono asenne koulua/koulun henkilökuntaa kohtaan

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: haastaa

- "Rikkinäinen puhelin" / Tietojen ristiriitaisuus
- Epäoikeudenmukaisuuden kokemukset
- Häpeä esim. hankaluuksissa perheessä voi vaikeuttaa viestintää.
- Joskus voi olla että huoltajan ja opettajan kemia ei kohtaa.
- Joskus lapsi ei kerro vanhemmille haasteista koulussa.
- Vanhemmille selkeä prosessi keneen ollaan yhteydessä, kuka koululla on vanhempiin yhteydessä kun oppilas tarvitsee tukea
- Poissaolot, aika
- Tiedon kulku: Wilman toimimattomuus sijaisten kanssa, Wilma-tunnukset
- Vaikea hyväksyä mahdolliset negatiiviset asiat ja käyttäytyminen omasta nuoresta
- Vähäinen keskusteluyhteyden ylläpitäminen
- Tunne, että nuori hukkuu massaan
- Opettajien vastaukset venyy Wilmassa
- Arjen kohtaamisia ei ole opettajien kanssa
- Asioiden tärkeysjärjestykseen laittaminen lapsen asioiden hyväksi
- Ei uskalleta tuoda asioita esille, suljetaan silmät asioilta
- Ei tunne henkilöitä, kuraattorit yms.
- Korona haittasi kovasti: edellisen lapsen (tässä koulussa) eka vanhempainilta oli 9.luokalla
- Koulun tuntuminen etäiseltä
- Eri kouluille vanhempainillat samana päivänä - ei voi osallistua useampaan paikkaan yhtä aikaa
- Jos lapsi kieltää puhumasta
- Näkemyserot
- Vanhempien kiire
- Erilaiset näkökannat asioista
- Täysi-ikäisten kohdalla ei enää näe Wilmasta mitään

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: konkreettinen teko

- Avoimuus ja rehellisyys koulun ja kodin välillä
- Tarvittaessa kännykät ja muut häiritsevät esineet pois, oikeus opettajalla
- Wilman aktiivinen seuraaminen, reagoi asioihin/viesteihin mitä Wilmassa on
- Tiedottaminen Wilman tärkeydestä
- Puhutaan arvostavasti koulusta ja opettajista kotona
- Ota koululta tuleva palaute vastaan, vaikka se olisi negatiivista
- Yhdessä haetaan ratkaisuja/pyritään asettumaan "samalle" puolelle
- Vanhempi myös itse aktiivinen koulun suuntaan
- Seuraa koulun viestintää
- Vanhempi kyselee/kertoo tarpeelliset kuulumiset koululle - > yhteydenpito säännöllistä
- Isommat asiat olisi tärkeää hoitaa kasvotusten/puhelimessa, ei viesteillä
- Otetaan yhteyttä puolin ja toisin, jos tulee tarvetta
- Matalalla kynnyksellä yhteydenpito kouluun ja koteihin, myös kotoa koululle yhteys matalalla kynnyksellä
- Käydään konkreettisesti koululla jonkun asian tiimoilta
- Kiinnostus ja ollaan opettajaan yhteydessä
- Rakentava keskustelu-asiat asiana
- Muistetaan käyttäytyä aikuisten tavalla
- Uskotaan koululta tuleva palaute
- Rakentava palaute
- Ennakkoon sovittu aika jolloin opettajan saisi kiinni ja pystyisi keskustelemaan asioista
- Yhteydenotto puolin ja toisin matalalla kynnyksellä

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: konkreettinen teko

- Wilma-tunnukset heti oppilaille ja sijaisille
- Kommunikointi aktiivisesti koulun kanssa
- Täyttää kaikki tarvittavat lomakkeet ajoillaan
- Wilma-sovellus puhelimeen, ilmoitukset päälle
- "Mitä opit tänään?"
- Käyminen konkreettisesti koululla ja vuorovaikutustilanteet/kohtaamiset
- Jos Wilmassa viestiä, että yleisesti koulussa on käyttäydytty huonosti/jotain tapahtunut, niin asioista keskustellaan kotona
- On tullut asiasta hyviä viestejä, esim. 7-luokkalaisten syöminen
- Kannattaa olla herkästi yhteydessä
- Vanhempainiltoja enemmän
- Mielellään kuulisin lisää luokan kuulumisia ihan yleisellä tasolla
- Reagointi tilanteisiin tarpeeksi varhaisessa vaiheessa
- Osallistuu koulun tapahtumiin/vanhempainiltoihin -> kiinnostus välittyy nuorelle
- On tarvittaessa yhteydessä eri toimijoihin
- Uskaltaa rohkeasti ottaa asioita esille myös koulun suuntaan
- Wilma viestittely tukee tätä

5. Teen rakentavaa yhteistyötä koulun toimijoiden kanssa: muuta

- Voisiko vanhempainiltoihin osallistua etänä?
- Ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä ja niin usein kun joku asia tuntuu "epäselvältä"
- Hyvin mennessä (lapsen koulunkäynti) voisi "Raportointi ja yhteistyö" ollakin minimaalista -
> aika ja työrauha opettajilla voisi suuntautua tämänkin osalta tukea tarvitsevalle
- Osaan Wilma toimintoihin tarvitsee tietokoneversion
- Lapselle eaksi että yhteyttä pidetään koulun ja kodin välillä
- Tuntee muita vanhempia jonkin verran muksun luokalta
- Pohdituttaa kiusaamiseen liittyvät asiat, mikä verran sitä lukiossa on ja miten tartutaan?
- Kouluruokailuun vaikuttaminen